

ЗАТВЕРДЖЕНО

Заклад вищої освіти

«Київський Інститут бізнесу та технологій»
товариство з обмеженою відповідальністю

Ректор О.В. Яковлева

Наказ № 64-од від 23.05.2025

ПРОГРАМА

вступного випробування з дисципліни «Українська мова»
для вступу на навчання ОС Бакалавр
на основі повної загальної середньої освіти (ПЗСО)

Київ-2025

Вступне випробування з Української мови проводиться для визначення рівня володіння вступниками знаннями із зазначеної дисципліни.

Мета вступного випробування з Української мови – перевірити рівень сформованості знань із дисципліни.

Вступне випробування з Української мови складається із завдань, які перевіряють базові знання, що відповідають чинній програмі повної середньої освіти.

Зміст вступного випробування

1. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія

Абетка, наголос, звуки та букви; уподібнення приголосних звуків, спрощення у групах приголосних, чергування голосних і приголосних звуків; чергування у-в, і-й; правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [e], [и], [o] в коренях слів; сполучення йо,ьо; правила вживання апострофа, м'якого знака; подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків; лапки у власних назвах; написання слів іншомовного походження; правила переносу слів з рядка в рядок; написання складних слів разом і через дефіс; правопис великої літери; правопис складноскорочених слів, відмінкових закінчень іменників, прикметників, префіксів і суфіксів; правопис н та нн у прикметниках і дієприкметниках, не з різними частинами мови.

2. Лексикологія. Фразеологія.

Лексичне значення слова; багатозначні й однозначні слова; пряме та переносне значення слів; омоніми, синоніми, антоніми, пароніми; лексика української мови за походженням; загальноновживані слова; професійна, діалектна, розмовна лексика; терміни; застарілі й нові слова (неологізми); нейтральна й емоційно забарвлена лексика; фразеологізми.

3. Будова слова. Словотвір

Будова слова; спільнокореневі слова й форми.

4. Морфологія (частини мови)

Іменник: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль; власні та загальні, істоти й неістоти; рід (чоловічий, жіночий, середній); число; відмінювання; незмінювані іменники; кличний відмінок.

Прикметник: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль; розряди (якісні, відносні, присвійні); відмінювання; ступені порівняння (вищий і найвищий).

Числівник: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль; типи відмінювання кількісних числівників, порядкові числівники та їх відмінювання; правопис; узгодження з іменниками; уживання числівників для позначення часу і дат.

Займенник: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль; відмінювання; правопис неозначених і заперечних займенників.

Дієслово: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль; вид (доконаний і недоконаний); форми: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на **-но, -то**); безособове дієслово; способи дієслова (дійсний, умовний, наказовий), творення форм умовного та наказового способів дієслів; особові закінчення дієслів I та II дієвідміни; чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу; **дієприкметник:** значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль, активні та пасивні, дієприкметниковий зворот; **безособові форми на -но, -то;** **дієприслівник:** значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль, дієприслівниковий зворот.

Прислівник: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль; ступені порівняння (вищий і найвищий); правопис прислівників на **-о, -е**, утворених від прикметників і дієприкметників; написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.

Службові частини мови: **прийменник** (зв'язок з непрямыми відмінками іменника, правопис), **сполучник** (групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні й підрядні, за вживанням (одиночні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені), правопис, розрізнення сполучників та інших співзвучних частин мови); **частка** (правопис).

Вигук як частина мови, правопис вигуків.

5. Синтаксис (словосполучення і речення)

Словосполучення: підрядний та сурядний зв'язок; узгодження, керування, прилягання.

Речення – основна синтаксична одиниця; граматична основа, порядок слів, види речень: за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, звертань, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення).

Просте двоскладне речення: підмет і присудок (зв'язок, тире).

Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні: означення і прикладка, додаток, обставина, порівняльний зворот.

Односкладні речення: граматична основа; типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові), односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні).

Просте ускладнене речення: речення з однорідними членами, узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами; речення зі звертанням, зі вставними словами, словосполученнями й реченнями, з відокремленими членами; відокремлені означення, прикладки (непоширені й поширені), відокремлені додатки, обставини, відокремлені уточнювальні члени речення; розділові знаки в ускладненому реченні.

Складне речення: типи складних речень за способом зв'язку їхніх частин: сполучникові й безсполучникові; сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

Складносурядне речення: будова; єднальні, протиставні й розділові сполучники; розділові знаки.

Складнопідрядне речення: будова, головна й підрядна частини, підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку; види підрядних частин: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умови, допустові); складнопідрядні речення з кількома підрядними, розділові знаки.

Безсполучникове складне речення (розділові знаки).

Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку (розділові знаки).

6. Способи відтворення чужого мовлення

Пряма й непряма мова, заміна прямої мови непрямою, цитата як різновид прямої мови, діалог, розділові знаки в конструкціях із прямою мовою, цитатою та діалогом.

7. Стилїстика

Розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний стилї мовлення.

8. Розвиток мовлення

Види мовленнєвої діяльності; адресант і адресат; монологічне і діалогічне; усне та писемне; тема й основна думка висловлення; вимоги до мовлення (змістовність, логічна послїдовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність); оознаки тексту (зв'язність; комунікативність; членованість; інформативність), зміст і будова, поділ тексту на абзаци, мікротеми; способи зв'язку речень у тексті; тексти різних стилїв, типїв, жанрїв.

Структура вступного випробування

Вступне випробування з Української мови триває 60 хвилин. За цей час вступник має виконати тестові завдання (Додаток 1) без використання допоміжних засобів (гаджетів, посїбників, підручників, довідників). Абїтурїєнти повинні сидїти окремо. Не можна підказувати та ставити запитання їншим вступникам. За порушення правил комісія має право позбавити абїтурїєнта продовжити вступне випробування та заборонити участь у конкурсі.

Результати оголошуються у день проведення вступного випробування чи наступного робочого дня.

Приклади тестових завдань

1. Оберіть рядок, у якому схема відповідає реченню.

- А. «Чи ж буває Україна без верби й калини?» – дивуються наші земляки.
«П?»: а
- Б. «Прощайте, люди добрі! Прощайте! – голосно прощався з козаками бранець,
- Мені, мабуть не судилося уже повернутися в рідні краї».
«П» – а – «П»
- В. «Ой на морі хвиля грала, - сумно дівчина співала, – у долині роса впала, на калині
поламала цвіт».
«П, – а, – п».
- Г. А весна говорила: «Послухай мене! Все кориться міцній моїй владі».
«А»: П.

2. Укажіть складне речення із сурядним та підрядним зв'язками.

- А. Настрій помітно покращав: зникла ота внутрішня пригніченість, яку не приховаєш від людей.
- Б. Постановник не осипав Ярославу компліментами, він після роботи тільки потиснув їй руку, але цей мовчазний потиск руки був для неї дорожчий за слова.
- В. Розвалювалася темрява, коли з-під неї виходила земля і вилітав жайворонок.
- Г. Пташки замовкли, трави стихли, лише берези сколихнулись, лише вербиці поклонились, та вітер золотим од дерева до дерева почав шпурляти, кружляючи червоне.

Рекомендовані джерела:

1. Білецька, О. Українська мова: тест. завдання у форматі НМТ: [16 варіантів НМТ, 30 завдань, відповіді до всіх завдань]. Тернопіль: Підручники і посібники, 2024. 95 с. (Національний мультипредметний тест).
2. Луканинець, Р. Сучасна українська літературна мова. Морфологія. Дієслово. Прислівник. Прийменник. Сполучник. Частка. Вигук: навч.-метод. посіб. Ужгород: РІК-У, 2023. 87 с.
3. Микитюк, О. Сучасна українська мова: самотність, система, норма: навч. посіб. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2023. 436 с.
4. Рудь, О. Сучасна українська літературна мова: морфеміка, словотвір, морфологія: навч.-метод. посіб. Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2024. 150 с.